

**OMAGIU ADUS PROFESORULUI DOCTOR
ADELINA GEORGESCU - 15 ANI DE LA TRECEREA ÎN NEFIINȚĂ**

**TRIBUTE TO PROFESSOR DR.
ADELINA GEORGESCU - 15 YEARS SINCE HER PASSING**

În anul 2025, s-au împlinit 15 ani de la trecerea în neființă a Dnei Profesor Dr. Adelina Georgescu (25.04.1942 - 01.05.2010), primul președinte ROMAI (Societatea Română de Matematică Aplicată și Industrială), fondatoarea „mișcării pro-matematică aplicată și industrială”, în România și Republica Moldova.

Una din cele mai semnificative realizări ROMAI ține de construcția conexiunilor durabile atât umane cât și profesionale între matematicienii și informaticienii de pe ambele maluri ale Prutului. Și acest fapt, considerăm noi, se datorează în primul rând Dnei Profesor Adelina Georgescu. Grație dumneai matematicienii basarabeni au participat activ la toate edițiile CAIM-ului (Conference on Applied And Industrial Mathematics), inclusiv în calitate de membri ai Comitetului de organizare și Comitetului de Program al Conferințelor CAIM I-XXXII. Astfel, în Republica Moldova, membrii ROMAI de la Universitatea de Stat din Tiraspol (UST), Universitatea Tehnică din Moldova (UTM), Institutul de Matematică și Informatică (IMI), Universitatea de Stat din Moldova (USM) au depus eforturi în organizarea a 6 ediții CAIM: ediția 3 (1995), ediția 4 (1996), ediția 14 (2006), ediția 20 (2012), ediția 26 (2018), ediția 29 (2022).

Conferințele CAIM, de la bun început, au avut un impact important asupra consolidării relațiilor între matematicienii din România și Republica Moldova. Să ne amintim că la primele ediții ale CAIM-urilor majoritatea rezumatelor prezentate de matematicienii din Basarabia erau scrise în limba rusă. În acea perioadă, alte limbi de circulație internațională erau mai puțin utilizate la scrierea lucrărilor științifice. Treptat, datorită implicării și insistenței dnei Profesor A. Georgescu, lucrările matematicienilor basarabeni au început să fie elaborate în engleză, franceză etc. De altfel, comunicările

prezentate în limba română de către profesorii din România, au avut o influență benefică asupra basarabenilor. Și acum sunt vii în memorie comunicările făcute la primele ediții ale CAIM-urilor, într-o frumoasă limba română de către Prof. Dr. A. Georgescu, directorul Institutului de Matematică Aplicată al Academiei Române, pe care l-a condus până în 1995, Prof. Dr. Gheorghe Nadiu, directorul Departamentului de Matematică al Universității din Oradea, Prof. Dr. Mircea Lupu, Universitatea Brașov și mulți alții.

O contribuție importantă a Dnei A. Georgescu ține de cartea românească care ajungea în bibliotecile din universitățile din Republica Moldova. Cărțile românești, inclusiv cele de matematică, la începutul anilor 90, erau practic inexistente la noi, de aceea ajungeau în bibliotecile universitare din Republica Moldova nu numai prin proiecte guvernamentale, dar și prin inițiative și donații private. La inițiativa Dnei Prof. A. Georgescu, cu sprijinul dnei Lucia Dragotescu, au fost colectate circa 2000 de volume de cărți de matematică, în română. A fost o surpriză plăcută pentru toți, la ediția 14 a CAIM-ului (anul 2006), când cărțile respective au fost donate Institutului de Matematică, Facultăților de Matematică din cadrul Universității de Stat din Moldova, Universității de Stat din Tiraspol și Universității Tehnice din Moldova. De altfel, nu a fost nici o ediție a CAIM-ului la care Dna Prof. Adelina Georgescu, personal, să nu facă donații de cărți în limba română.

Dna Profesor Adelina Georgescu, la conferințele CAIM în permanență, punea problema abordării educației matematice și informaticii din prisma inter/transdisciplinarității ca o soluție practică la provocările timpului și a constrângerilor cu care se confruntă societatea modernă. Cercetările dumneaei erau realizate la frontiera dintre diverse domenii științifice și conțineau un profund spirit interdisciplinar. Președintele ROMAI Adelina Georgescu, în parteneriat cu academicianul Mitrofan Ciobanu, au încurajat și stimulat pe parcursul anilor cooperarea cercetătorilor din diferite domenii, necesitatea formulării problemelor interdisciplinare și identificarea metodelor și instrumentelor noi de cercetare.

Dna Profesor Adelina Georgescu, atunci când era vorba de propriile cercetări, știa să se facă înțeleasă nu numai în raport cu cercetătorii și profesorii universitari, dar și în fața studenților. Vorbea cu pasiune și dăruire despre teme abordate. Astfel, fiind la Chișinău, Dna Profesor Adelina Georgescu, împreună cu Profesorii Virgil Obădeanu de la Universitatea de Vest din Timișoara și Constantin Fetecău de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași au fost invitați de către academicianul Mitrofan Ciobanu să susțină câte o mini-lecție în fața studenților de la Facultatea Fizică și Matematică de la Universitatea de Stat din Tiraspol. Mini-conferințele respective au fost ținute la cel mai înalt nivel, au fost extrem de interesante, coerente și se completau reciproc. Profesorii din România au fost inspirați și foarte convingători. Ulterior, am aflat că de fapt invitații nu vorbiseră înainte despre teme care urmau să fie abordate. Cu toate acestea, cei circa 100

de studenți și profesori aflați în amfiteatru au avut parte de un adevărat master-class, ținut într-o frumoasă limba română.

Grație Adelinei Georgescu, profesorii basarabeni, prin intermediul conferințelor CAIM, au descoperit România vizitând în premieră locuri importante care țin de cultura, patrimoniu și istoria românilor, precum: casa memorială a lui Brâncuși din Hobița, operele lui Brâncuși din parcul din Târgul Jiu, Castelul Peleş, Muzeul Satului din București, Conacul Goleștilor din lângă Pitești, Peștera Urșilor și Stâna din Vale cu Izvorul Minunilor etc.

Dna Prof. Adelina Georgescu pe parcursul anilor a avut o cooperare frumoasă cu mulți profesori extraordinari din Republica Moldova. În contextul dat menționăm:

Prof. Petre Osmatescu (15.07.1925 – 9.11.2001), discipol al Academicianului Pavel Alexandrov, a fost unul din prietenii apropiați ai dnei A. Georgescu. Anul acesta comunitatea matematică din Republica Moldova a omagiat 100 de ani de la nașterea Prof. P. Osmatescu. A fost primul președinte al Societății de Matematică din Moldova. Împreună cu academicianul P.S. Alexandrov (7 Mai 1896 – 16 Noiembrie 1982), a inițiat faimoasele Simpozioane tiraspolene pe topologie. Credem că de la Prof. Petre Osmatescu, Prof. Gabiria Cazacu și Prof. Adelina Georgescu vine inițiativa organizării Congresului Matematicienilor Români de Pretutindeni. Prof. Petre Osmatescu avea calități organizatorice deosebite, știa cum să mobilizeze matematicienii basarabeni în scopul participării atât la conferințele CAIM cât și la toate evenimentele științifice care se organizau în România.

Prof. Ion Valuță, (29 mai, 1930), discipol al cunoscutului Prof. Alexandru Kuroș, algebraist și specialist în istoria matematicii, care anul acesta a împlinit 95 de ani de la naștere. O perioadă îndelungată în tandem cu Prof. Petre Osmatescu, au fost vârful de lance în promovarea și susținerea valorilor românești în mediul universitar. A avut un rol decisiv în admiterea viitorului academician Mitrofan Cioban la Universitatea de Stat din Moscova. A fost un susținător fidel al dnei Adelina Georgescu și al ROMAI-ului și a participat la majoritatea conferințelor CAIM.

Prof. Dumitru Botnaru (1946), dr. habilitat, prof. universitar, specialist în teoria categoriilor, care a colaborat fructuos mulți ani cu Prof. Petre Osmatescu și Prof. Ion Valuță. Unul din cei mai mari și fideli susținători ai conferințelor CAIM și ai dnei Adelina Georgescu, este un matematician prolific care se evidențiază, în mod special, cu un număr mare de articole publicate în ROMAI Journal.

Prof. Metodie Rață, dr. habilitat, prof. universitar, logician, membru corespondent al Academiei de Științe din Moldova (AȘM), mare patriot și susținător fidel al ROMAI-ului și al dnei Adelina Georgescu. Împreună cu doctoranzii săi permanent participa la conferințele CAIM. A publicat în seria SMAI, inițiată de Dna A. Georgescu, monografia: *Inexistența algoritmilor de recunoaștere a expresibilității sintactice în calcule logice*,

2004. Doamna Adelina Georgescu susținea că: „*Datorită calităților sale științifice și umane, dl Rață este unul din componenții nucleului dur al ROMAI*”.

Prof. Mihail Popa, dr. habilitat, prof. universitar, membru corespondent AȘM, care a fost director al Institutului de Matematică și Informatică (2006-2010). Sub conducerea științifică a dlui M. Popa au fost susținute 10 teze de doctor, 7 doctoranzi din care fiind absolvenți ai Universității de Stat din Tiraspol. La inițiativa profesorului universitar M. Popa a fost organizat și funcționează din 2002 în cadrul Universității de Stat din Tiraspol (UPSC) seminarul științific *Ecuații Diferențiale și Algebre*. Este un mare susținător al ROMAI și conferințelor CAIM. A publicat în seria SMAI monografia: *Metode cu algebre la sisteme diferențiale*, 2004. Întotdeauna a apreciat la un nivel înalt rezultatele științifice și capacitățile organizatorice ale Dnei Prof. Adelina Georgescu.

Prof. Petru Soltan (29.06.1931 – 15.07.2016), dr. habilitat, prof. universitar, membru titular al AȘM, membru de onoare al Academiei Române din 2003, fost deputat în Parlamentul RM (1990 – 1994), specialist în domeniul geometriei, topologiei și matematicii aplicate era un mare susținător al doamnei Adelina Georgescu. Academicienii Petru Soltan și Mitrofan Cioban erau în permanență pe aceeași lungime de undă atunci când era vorba de promovarea ROMAI-ului și sprijinirea conferințelor CAIM.

Acad. Mitrofan Cioban (n. 05.01.1942 - 02.02.2021), dr. habilitat, prof. universitar, membru titular al AȘM, membru de Onoare al Academiei Americano-Române de Științe și Arte. A activat circa 50 de ani numai în cadrul Universității de Stat din Tiraspol, exercitând funcțiile de lector superior, conferențiar, cercetător științific superior (1970–1976), șef al Catedrei de geometrie și metodică matematicii (1976–1983), prorector pentru probleme de știință (1983–2002) și rector (în perioada 2002–2009), profesor și șef al catedrei Algebră, Geometrie și Topologie.

În 1990 administrația Universității de Stat din Tiraspol a luat decizia desfășurării în anul 1991 a celui de-al VII-lea Simpozion Tiraspolean de Topologie și Aplicațiile ei. Au fost invitați peste 20 de savanți din România. Printre ei erau și numele profesorilor matematicieni de talie mondială: Adelina Georgescu, Cabiria Cazacu, Petru Caraman, Gheorghe Galbură (originar din Orhei) și alții. Luând în considerare faptul că la începutul anului 1991, relațiile dintre Chișinău și Tiraspol deveneau tot mai tensionate, deja nu se mai putea trece liber de pe un mal al Nistrului pe altul, rectoratul UST a luat decizia ca simpozionul respectiv să se desfășoare la Vadul lui Vodă. În contextul dat Dna Profesor Adelina Georgescu menționează:

„Îmi amintesc că era la simpozionul tiraspolean de la Vadul lui Vodă și (Profesorul M. Cioban) mă privea ca pe o tânără care mă implicam în situații grele pentru mine. Mă întrebam „Cine o fi domnul ăsta, sigur pe sine și care mă privește ca de pe un pedestal, dar nu cu aroganță, ci cu multă, multă simpatie?”. În urmă am constatat că suntem

născuți în același an, dânsul cu câteva luni mai devreme și că viața amândurora conține destule asperități asemănătoare, luptă multă, energie consumată, speranță și perseverență. Toate aceste datorate încrederii în români și în știința lor matematică”.

Avem temeiul să credem că anume de la acest Simpozion tiraspolean a început prietenia și colaborarea profesională între acestea două mari personalități.

„Legătura mea sufletească cu academicianul Cioban, susținea ulterior dna Prof. Adelina Georgescu, este foarte puternică. L-am avut mereu alături în cele mai grele momente științifice și chiar de viață”.

La inițiativa Academicianului Mitrofan Cioban, pentru merite deosebite în domeniul cercetării și al pregătirii specialiștilor de înaltă calificare, inclusiv pentru Republica Moldova, Dnei A. Georgescu, Dr., Prof. universitar i s-a decernat:

- în anul 2004 „Diploma de Recunoștință a Academiei de Știință a Republicii Moldova”
- iar în anul 2006 Doctor Honoris Causa al Universității de Stat din Tiraspol. Un gest de mândrie pentru profesorii și studenții Facultății FMTI dar și pentru toți colegii ROMAI.

Dna Profesor Adelina Georgescu a avut mulți discipoli talentați, inclusiv din cadrul UST, evidențiem în acest context pe doamna Dr. Mariana Trifan. Astfel, sub conducerea științifică a dumneaei au fost susținute cu succes 19 teze de doctor. Realizările obținute în domeniul matematicii aplicate au fost și sunt înalt apreciate de către cei mai mari specialiști în domeniu. În acest sens menționăm că Dna Profesor Adelina Georgescu a fost aleasă membru corespondent al Academiei Peloritana dei Pericolanti din Messina, membru al Academiei de Științe Neliniare din Moscova și membru al Academiei Oamenilor de Știință din România, Doctor Honoris Causa al Universității de Stat din Tiraspol, actualmente Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Cu prilejul comemorării a 15 ani de la trecerea în neființă, aducem un pios omagiu distinsei Prof. Dr. Adelina Georgescu, care prin ceea ce a realizat în matematică și în viață, prin ceea ce a reușit să construiască, prin atitudinea umană, prin felul ei de a fi, a avut și are un impact deosebit în întregirea neamului românesc și în dezvoltarea matematicii.

Liubomir CHIRIAC, dr. habilitat, prof. universitar, vice președinte ROMAI

<https://orcid.org/0000-0002-5786-5828>

Eugenia CHIRIAC, dr. conferențiar universitar, membru ROMAI

<https://orcid.org/0000-0002-5935-0414>

Maria PAVEL, dr. Conferențiar universitar, membru ROMAI

<https://orcid.org/0000-0003-4803-6398>